Opieka i edukacja terapeutyczna w cukrzycy.

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	**2026/2027**
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Pielęgniarstwa Nefrologicznego, Kampus Lindleya, ul. Oczki 8, 02-007 Warszawa, pawilon 8, I piętro
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Janusz Wyzgał
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Joanna Sańko- Resmer
Osoba odpowiedzialna za sylabus*)*	Dr n. med. Joanna Sańko- Resmer
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Janusz Wyzgał Dr n. med. Joanna Sańko-Resmer Lek. Dorota Zygier

	Mgr Elżbieta Ryszkowska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok semestr letni	**Liczba punktów ECTS**	3.00

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ **Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim**	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
wykład (W)	15	0,5
seminarium (S)	12	0,25
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)	8	0,25
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	40	1,5
Samokształcenie kontrolowane – przygotowanie dokumentacji przeprowadzonego badania	10	0,5
Razem	85	3,0

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Uzyskanie przez studenta specjalistycznej wiedzy i umiejętności z zakresu patofizjologii, epidemiologii, objawów klinicznych, metod rozpoznawania oraz powikłań cukrzycy w każdym wieku i stanie zdrowia pacjenta.
C2	Przygotowanie pielęgniarki do prowadzenia kompleksowej i nowoczesnej opieki nad pacjentem z cukrzycą i jego rodziną.
C3	Przygotowanie pielęgniarki do pełnienia kluczowej roli w edukacji terapeutycznej pacjenta z cukrzycą i jego rodziny.

C4	Przygotowanie pielęgniarki do profesjonalnego sprawowania roli lidera, doradcy i konsultanta zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu złożonych problemów farmakologicznych, dietetycznych, rehabilitacyjnych i diagnostycznych u pacjentów z cukrzycą.
C5	Przygotowanie pielęgniarki do profesjonalnego działania na rzecz profilaktyki i prewencji cukrzycy w społeczeństwie.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	**Efekty w zakresie** *(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)*
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B. W17.	zasady funkcjonowania zespołów interprofesjonalnych w opiece zdrowotnej w oparciu o wybrane obszary świadczeń specjalistycznych
B. W26.	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową
B. W29.	patomechanizm cukrzycy oraz jej powikłania
B. W30.	nowoczesne technologie leczenia i monitorowania cukrzycy, z uwzględnieniem osobistych pomp insulinowych i systemów do ciągłego monitorowania glikemii
B.W31.	zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w zakresie prowadzenia samokontroli i samoopieki w cukrzycy,
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B. U9.	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą
B. U10.	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej
B. U18.	stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej
B. U24.	planować i prowadzić edukację terapeutyczną pacjenta w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji oraz jego rodziny lub opiekuna w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą przewlekłą -cukrzycą

B. U25.	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania stanu pacjentów z chorobami przewlekłymi
B. U30.	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu
B. U31.	planować, sprawować i koordynować opiekę nad pacjentem z cukrzycą
B. U32.	motywować pacjenta z cukrzycą do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia
B. U33.	stosować nowoczesne metody monitorowania glikemii i podawania insuliny, w szczególności techniką podskórnego wlewu
B. U47.	dokonać pomiaru wskaźnika kostka-ramię, paluch-ramię oraz zaburzenia czucia i zinterpretować ich wyniki
B. U48.	rozpoznać zmiany skórne na stopie oraz schorzenia paznokcia u pacjenta z cukrzycą
B. U80.	stwierdzać wskazania zdrowotne wynikające ze stanu pacjenta

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie", a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	*(pole nieobowiązkowe)* **Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K4	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań
K5	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1	Epidemiologia, klasyfikacja i diagnostyka cukrzycy.	B.W26. B. W29.
Wykład 2	Obraz kliniczny i metody leczenia cukrzycy	B.W26. B.W29. B. W30. B.W31.
Wykład 3	Ostre powikłania cukrzycy.	B.W26. B.W29. B. W30. B.W31
Wykład 4	Późne i przewlekłe powikłania cukrzycy.	B.W26. B.W29. B. W30. B.W31
Seminarium 1	Edukacja zdrowotna w cukrzycy – model autonomicznego pacjenta. Leczenie cukrzycy- styl życia i odżywiania. Leczenie powikłań cukrzycy ze szczególnym uwzględnieniem stopy cukrzycowej Cukrzyca u dzieci i młodzieży- opieka pielęgniarska nad dziećmi chorymi na cukrzycę w środowisku nauczania i wychowania, leczenie cukrzycy t1 i t2 u dzieci i młodzieży	B.W17. B.W26. B.W30. B.W31.
Seminarium 2	Zespół metaboliczny- epidemiologia, definicja, diagnostyka, terapia. Udział pielęgniarki w opóźnianiu rozwoju i prewencji późnych powikłań cukrzycy. Leczenie cukrzycy- farmakoterapia ze szczególnym uwzględnieniem insulinoterapii Cukrzyca w ciąży i ciąża u chorej z cukrzycą - opieka pielęgniarki i położnej. Opieka okołooperacyjna u chorych na cukrzycę.	B.W17. B.W26. B.W30. B.W31.
Ćwiczenia 1	Symptomatologia, zasady monitorowania oraz nowoczesne metody diagnostyki i terapii cukrzycy.	B.U 9. B.U 10.

	Grupy ryzyka i profilaktyka zespołu metabolicznego. Zasady opracowywania i opracowanie programu edukacyjnego dla pacjenta z cukrzycą.	B.U 18. B.U 24. B.U 25. B.U 31. B.U 32. B.U 33. B.U 80. K4
Ćwiczenia 2	Edukacja pacjenta z cukrzycą w zakresie przygotowania do samoopieki i samokontroli. Opieka nad pacjentem z powikłaniami cukrzycowymi. Funkcje pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym i koordynowaniu opieki nad pacjentem z cukrzycą.	B.U 10. B.U 18. B.U 24. B.U 25. B.U30. B.U 31. B.U 32. B.U 33. B.U 47. B.U 48. B.U 80. K4 K5

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2026. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego.
2. Szewczyk A. Pielęgniarstwo diabetologiczne. PZWL Warszawa 2019
3. Interna Szczeklika 2026/27. Medycyna Praktyczna, Kraków 2026
4. Pańkowska E. Cukrzyca. Personalizacja opieki nad pacjentem. PZWL Warszawa 2017
5. Szewczyk A. Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym. PZWL Warszawa 2017

Uzupełniająca

1. Czupryniak L., Strojek K. Diabetologia 2019. Via Medica 2019
2. Szkiler E. Poradnik pielęgnacji ran przewlekłych, Warszawa 2012
3. Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, (red): Podręcznik diagnoz pielęgniarskich, Warszawa 2010.
4. Katsilambros N. Atlas stopy cukrzycowej. Elsevier Urban& Partner 2012

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W32. B.W33.	Zaliczenie teoretyczne- egzamin testowy w sesji letniej-stacjonarny	1.100% obecność na wykładach i seminariach. 2. Student zalicza test zamknięty, jeżeli uzyska minimum 60% 5,0 od 90% 4,5 od 85% 4,0 od 75% 3,5 od 70% 3,0 od 60%
B.U 34. B.U 35. B.U 36. B.U 39. K5 K6	Zaliczenie praktyczne	1. 100% obecność na zajęciach praktycznych 2. prawidłowo przeprowadzone: -wywiad z pacjentem, - wykonanie pomiarów i analiz, - edukacji zdrowotnej pacjenta, rodziny, -opracowanie planów opieki pielęgniarskiej, -przygotowanie sprawozdania z opieki pielęgniarskiej -wykonanie zabiegów i czynności pielęgniarskich. -omówienie przypadku

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zgodnie z Regulaminem Studiów, nie przewidujemy możliwości odbywania zajęć z inną grupą, czy zamiany studentów między grupami – nie dotyczy to studentów, którzy mają pisemną zgodę Dziekana na Indywidualną Organizację Studiów (IOS). Studenci posiadający zgodę Dziekana na IOS, proszeni są o ustalenie trybu odbywania zajęć przed ich rozpoczęciem.

Zaliczenie zajęć z przedmiotu" Opieka i edukacja terapeutyczna w cukrzycy" na podstawie obecności na wszystkich zajęciach, opisu procesu pielęgnacyjnego i zaliczenia egzaminu testowego (60% prawidłowych odpowiedzi).
Kontakt mailowy z osobami prowadzącymi zajęcia:
prof. Janusz Wyzgał: janusz.wyzgal@wum.edu.pl
dr Dorota Zygier: dorota.zygier@wum.edu.pl
dr n. med. Joanna Sańko- Resmer joanna.sanko-resmer@wum.edu.pl
mgr Elżbieta Ryszkowska: elzbieta.ryszkowska@wum.edu.pl
Na ćwiczeniach obowiązuje odzież ochronna i obuwie na zmianę.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA
Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich